

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTA OFICIALA A EPISCOPIEI ARADULUI

Redacția și Administrația
ARAD, STR. EMINESCU 18

APARE DUMINECA
Redactor: Pr. Ilarion V. Felea

ABONAMENTE:
Pentru 1 an 300 Lei; 6 luni 150 Lei

Rostul căminului de zi

O scrisoare adresată P. Sf. Sale Episcopului Andrei din partea dlui prefect general S. Banciu, prin care își exprimă mulțumirea și aduce laude preotului nostru din parohia de coloniști Adea protopopiatul Chișineu-Criș pentru conducerea *căminului de zi* din enoria sfintei sale, ne face să ne ocupăm de rostul acestor auxiliare din opera vastă a asistenței sociale.

Căminul de zi adăpostește copilașii între 3—6 ani, lăsați aci în fiecare dimineață de părinții care pleacă la munca zilnică pentru agonisirea traiului. Seara, la reîntoarcerea dela lucru, părinții ridică dela cămin copiii ca să intre în sânul familial.

În cursul zilei acești copii primesc în cămin îngrijire igienică, hrană necesară și educație religioasă-morală. Preotul nu poate absenta dela această instituție de caritate și asistență creștinească. Nu înțelegem ca întreaga zi să petreacă în cămin. Aceasta nu o poate cere nimeni. Dar măcar la timpul *rugăciunilor dela amiazi* prezența părintelui este de dorit și chiar așteptată. Copilașii prin graiul slujitorului vor afla despre grija pe care Dumnezeu li-o poartă în timp ce tatăl își face datoria pentru Țară, iar mama ostenește în agonisirea celor trebuincioase traiului.

În parohia Grădiște am vizitat căminul de zi după ora mesei. Copilașii în număr de 28 erau în camera de odihnă, făcându-și „siesta” și somnul de după prânz. O fetiță de vre-o 12—14 ani cu o carte în mână veghia odihna dulce a copilașilor, iar o soră-îngrijitoare era ocupată în bucătărie cu vasele din care li s'a servit mâncarea constătătoare din supă de cartofi și tăieței cu brânză. Sâmburii de caise puși la uscat serveau de mărturie că micuții s'au infruptat și din aceste fructe gustoase, din care bunul Dumnezeu ne-a dat în acest an belșug neașteptat.

Figurile de ingerași ale copilașilor, cu mânuțele împreunate sub căpșorul ce odihnea pe perna dăruită de o inimă nobilă, mi-au transpus gândul în lăcașul Domnului, unde asemenea nemiscați stau zugrăviți acești crai-nici cerești, vestitori ai voinții divine.

Vrerea cerească ne impune ca să veghiem cu toată dragostea părintească asupra darurilor cerești pe care Dumnezeu-Creatorul le-a ascuns în ființele plătând ale copilașilor noștri. Tesaurul de simțiri nobile și porniri bune trebuiește păstrat și îngrijit cu priceperea educatorului de suflete.

Îngrijitoarea, în seama căreia se lasă acești copilași, va afla în sfatul păstorului sufletesc cel mai bun îndreptar, iar din rugăciunile rostite de preot își va întări răbdarea creștinească, va fortifica dragostea și își va asigura conștiința jertfei căreia nu-i trebuiește altă răsplată de cât răsul sănătos și cântecul argintiu al acestor ființe fericite, cari altfel s'ar pierde în praful străzii și în promiscuitatea unui trai blestemat.

Rostul căminului de zi este ca pe acești micuți alungați pe ulițele satului să-i adunăm într'un local igienic, la o disciplină educativă, lângă o mâncare caldă și hrănitore, formând din ei suflete conștii pentru o viață trăită după vrerea lui Dumnezeu și nu la discreția duhului mut și surd al lumii, care îi pândeste și vrea să-i piardă.

Preotul prin căminul de zi își face cea mai conștientă misiune în calitate de *părinte* al celor cari nu-și pot avea părinții alături de ei și cari cercul familiar nu și-l pot susține, nici să se bucure de acesta cum li este dat altor copilași, mai fericiți.

C. T.

Minuni în vremea noastră...

A umbla pe apă cu picioarele ca pe uscat și a face și pe alții să umble, este de bună seamă o faptă ce iese din comun. Chiar învățăceii văzându-l pe Iisus „umblând pe mare s'au spăimântat, zicând că nălucă este, și de frică au strigat“ (Mt. 14, 26). Și numai după ce Petru a prins mâna lui Hristos care l-a mântuit dela afundarea în valuri, ceilalți din corabie și-au dat seama că este Iisus în carne și oase, și recunoscând minunea „i s'au închinat zicând: *Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu ești*“ (Mt. 14, 33). Cam acesta este răsunetul minunilor săvârșite de Mântuitorul, nu numai în inima ucenicilor săi, dar și a altor martori oculari: Recunoașterea că este Fiul lui Dumnezeu (Mt. 8, 27; Mt. 27, 54). Nu numai din evanghelia de azi, care ne-a istorisit minunea umblării pe mare, dar și din alte întâmplări se poate vedea acest lucru, și anume că minunile săvârșite, pe lângă recunoașterea Domnului Hristos ca Fiul lui Dumnezeu, mai întăreau cu crezământ și învățăturile rostite de el (Mt. 9, 6 și 8). Și de fapt, minunile sunt săvârșite de Mântuitorul și spre adevărarea învățaturii sale, a Religiei întemeiate de el; căci religia adevărată prin minuni se probează (Io. 10, 37—38 și Io. 5, 36). Insași Invierea din morți a lui Iisus — Minunea minunilor — e temelia de stâncă și condiția Creștinismului, căci „dacă Hristos n'a înviat — zice sf. apostol — zadarnică este credința voastră“ (I Cor. 15, 17). Din acestea reiese însemnătatea minunilor în iconomia lumii creștine. Fără lucrarea minunilor, creștinismul nu e creștinism, iar creștinul care nu crede în minuni nu e creștin deplin.

*

În înțelesul comun al cuvântului, o minune este orice lucru sau faptă excepțională, cum ar fi, de exemplu, cele șapte „minuni“ ale lumii antice: Mormântul dela Halicarnas, piramida lui Cheops, farul dela Alexandria, colosul din Rodos, grădinile suspendate din Babilon, statuia lui Jupiter Olimpianul și templul Dianei din Efes; ori „minunile“ tehnice ale lumii moderne, opere în care geniul omenesc și-a atins apogeul, dar n'a trecut marginile satorite peste care puterea omului nu va izbuti să treacă niciodată.

În înțelesul creștin al cuvântului, minunea este o faptă, care întrece cu mult puterea de înțelegere și de înfăptuire a omului, și deci nu se poate explica prin legile naturale. Așa încât autorul minunilor nu poate fi decât Dumnezeu. Deci minunea este „o activitate dumnezeiască“, — precum sf. Ioan Damaschinul ne spune. Și fiindcă Dumnezeu este atotprezent și neconținut în ac-

tivitate (Io. 5, 17), deaceia și minunea este permanentă în lume: în orice loc și în orice vreme, după voia lui „Inotăm în minune ca peștele în ocean“ — afirmă un înțelept. Insași Creațiunea și Purtarea de grijă a lui Dumnezeu pentru noi și pentru lume, însași existența și viața este o măreață minune. Apoi toată iconomia mântuirii lumii prin însuși Fiul lui Dumnezeu se întemeiază tot pe minune. Venirea în lume a lui Iisus Hristos, întruparea fără de sămânță, nașterea păzitoare a fecioriei, învățăturile, vindecările a tot felul de bolnavi, precum și alte fapte minunate, învierea și înălțarea la cer — toate sunt un șir neîntrerupt de minuni. Și nu mai puțin — sf. liturghie cu prefacerea darurilor în însuși trupul și sângele Mântuitorului, așa precum în mod minunat s'a zămislit mai presus de fire (sf. Ioan Damaschinul); toate slujbele bisericesti și chiar rugăciunile noastre ale fiecăruia — toate presupun minunea. Căci dacă ni s'a plinit chiar o mică dorință a rugăciunii noastre, și acesta este un lucru minunat.

Tot felul de minuni ni se ivesc în calea vieții, numai să avem ochi ca să le vedem și credință ca să le recunoaștem. În Septembrie 1941 am văzut la Iași în catedrala mitropoliei racla cu moaștele sf. Paraschiva, prin care s'au făcut multe minuni. Așa, în anul 1888 când arsese biserica, racla sfintei, din lemn îmbrăcat cu stofă, a stat o noapte întreagă pe jar, fără să ardă măcar un centimetru. La începutul războiului contra Rusiei, bolșevicii au aruncat trei bombe, anume ca să distrugă catedrala Iașului. O bombă a căzut la câțiva metri de biserică, a explodat, dar n'a stricat nici un colț de perete: Racla Sfintei era tocmai lângă peretele unde a căzut bomba. În amintirea acestei minuni s'a fixat acolo o placă de marmură. Nu este această oare o minune, între multe altele?

Dar, cu toate acestea, mai sunt atâția oameni, care nu vor să recunoască minunile și se'ndoiesc de realitatea lor. „Minuni în vremea noastră nu văd a se mai face“ — recită ei, fără să judece, nesăbuitele versuri ale lui Alexandrescu. „Dacă se fac minuni, de ce nu le mai vedem și astăzi?“ — întreabă necredincioșii. — „Pentru necredința voastră!“ — le răspunde noi. Pentru că cei credincioși au văzut și văd și astăzi minunile lui Dumnezeu. Chiar și evreii, — nu numai de pe acele vremuri, dar și cei de mai târziu — credeau că Hristos a făcut minuni. Contemporanii, e adevărat, constatau minunile, dar se întrebau cu ce putere face aceasta (Mt. 21, 23): unii știau că cu putere divină, dar alții defăimau spunând că cu a diavolului (Mt. 12, 24). Asemenea și iudeii de mai târziu, în Talmu-

durile din Babilon și Ierusalim spun că Hristos posedă secretul pronunțării exacte a numelui lui Iehova și prin aceasta ar fi făcut minunile. Cu atât mai vărtos creștinii nu e permis să se'ndoiască de realitatea minunilor. Și să știe că numai prin credința lor ei câștigă și merită bineface-minunilor: Minunile sunt răsplata credinței. Cine n'are credință în Dumnezeu, nu-i făcut să vadă minuni, ci numai întâmplări pe cari micimea sufletului său le consideră obișnuite, deci naturale.

Iată, prinurmăre, de ce întreba Hristos Domnul, înainte de a săvârși minuni, pe cei pe care-i vindeca: „*Credeți că pot eu să fac aceasta?*” (Mt. 9, 28). Și apoi urma minunea, ca o răsplată a credinței lor (v. Lc. 8, 50; Mt. 9, 22). Iar în Nazaret — spune evanghelia — Iisus „*n'a făcut acolo multe minuni din pricina necredinței lor*” (Mt. 13, 58). Și iarăși, când i s'au cerut minuni din partea Cărturarilor și Fariseilor necredincioși, zicea: „*Neam viclean și preacurvar cere semn, și semn nu i se va da decât semnul lui Iona proorocul*” (Mt. 12, 39). Cele numai peste patruzeci de minuni ale Mântuitorului de care amintesc Evangheliile nu sunt nici pe departe toate câte a făcut el, dar sunt nescrise (Io. 21, 25). Dece? Fiindcă atâtea câte sunt amintite, ajung pentru omul de bună credință (Io. 20, 30—31). Așa încât minuni există și azi, însă nu se săvârșesc pentru noi, din cauza necredinței noastre. Suntem întocmai ca și frații bogatului nemilostiv din parabolă, care ajungând în iad, le-ar fi trimis pe săracul Lazăr în lume, ca să le vestească ce a ajuns fratele lor și să și schimbe viața: „*Nu vor crede nici de ar învia cineva din morți*” (Lc. 15, 31). N'avem capacitatea de-a vedea minunile, precum orbul nu poate vedea lumina. Dar minunile există, precum există Dumnezeu, chiar și dacă necredincioșii nu le văd sau nu le merită.

*

Este, așadar, un semn de mare primejdie sufletească necredința cuiva în minuni! Pentru că dela Creațiune și până la întemeierea Bisericii creștine; dela Răscumpărarea de pe Golgota și până la desăvârșirea noastră cu puterea și lucrarea Harului Duhului Sfânt; dela Învierea lui Hristos și până la învierea cea de obște; dela săvârșirea sf. liturghii și până la rugăciunea nevinovată a copiilor noștri; — toate presupun minunea. Nu cred să existe vreun om, care să nu fie avut parte în viața sa măcar de binefacere unei singure întâmplări providențiale, care la salvat dintr'o primejdie, sau boală grea, sau alt impas oarecare. Ce credeți: a fost aceasta o simplă întâmplare, sau o răsplată a credinței voastre?

În războiul acesta, de pildă, se petrec atâtea lucruri minunate și atâtea vieți s'au salvat,

prin ploaia de foc și schije! Întrebați despre aceasta pe cei ce au scăpat teferi sau chiar pe răniții din spitale.

Mulți aveți ființe dragi pe front, și încă nu știți de soarta lor. Primiți cu credință spre cerul minunilor lui Dumnezeu! Voi părinților care cu lacrimi v'ați rugat pentru fiii de pe front; voi soțiilor, care ați îngenunchiat la icoană cu inima frântă de grija soților voștri din dogoarea luptelor; voi fii care ați împreunat mâinile pentru tații voștri din tranșeele Rusiei — dacă v'ați rugat cu credință și cu toată căldura inimei: fiți siguri că-i veți cuprinde într'o bună zi, vii sau sănătoși, în brațele voastre! Și astfel vă veți convinge că Dumnezeu face și azi minuni.

B.

Despre ce să predicăm?

La *Adormirea Maicii Domnului* (15 August)

— tema: *Pricina mântuirii neamului omenesc.*

Dacă noi putem mijloci la Dumnezeu, prin rugăciuni, pentru semenii noștri, cu atât mai vărtos pot face aceasta sfinții, ca prieteni ai lui Dumnezeu (Io. 15, 14), pentru noi păcătoșii. Ei sunt plăcuți lui Dumnezeu ca niște oameni duhovnicești în care sufletul primează, și au dovedit acest lucru prin sfințenia vieții lor în vorbă și în faptă, în care Duhul Sfânt și-a desfășurat puterea, și deaceea pot fi luați de noi ca model de nevinovăție, de bărbăție, de virtute, și astfel merită deplin cinstirea noastră — precum voi velea altădată. Dar dacă noi oamenii — preoți și mireni — putem mijloci oarecum la Dumnezeu, dacă sfinții sunt mijlocitori mai desăvârșiți, apoi cum, oare, nu va fi Maica Sfântă, a căreia mutare de pe pământ la cer o prăznuim azi, o și mai desăvârșită mijlocitoare la ceruri pentru noi, fiii săi. Doar ea strălucește sfinți ca luna între stele și asupra pământului, întocmai ca și luna, aruncă razele de binecuvântare ale Soarelui dreptății, Hristos. Și dacă toți creștinii ortodocși, vii și morți, formăm laolaltă Biserica luptătoare și cea triumfătoare, Corpul mistic al cărui Cap este Hristos, cine face mai strânsă legătura de iubire dintre noi toți membrii Bisericii vii și morți, precum și între noi mădulele acestui Corp și Hristos Capul lui? N'am spus, oare, că Preacurata este inima acestui Corp? Inimă totdeauna deschisă la rugăciunile noastre; totdeauna rănită nu numai pentru suferințele Fiului său pe cruce, dar și pentru ale noastre în atâtea necazuri din viață; totdeauna gata să ne dea ajutor, să ne câștige mântuirea. Cărțile bisericesti spun că preotul Zaharia a întâmpinat pe sf. Fecioară zicându-i: „*Tu ești mântuirea...*” (Canonul Intrării în biserică). În ce chip este

Maica Sfântă mântuirea noastră, ne-o spune troparul praznicului de azi: „Intru naștere fecioria ai păzit, întru adormire lumea nu o ai părăsit, de Dumnezeu Născătoare; mutatu-te-ai la viață, fiind maica vieții, și cu rugăciunile tale mântuești din moarte sufletele noastre“.

Mântuitorul nostru, în adevăratul înțeles al cuvântului este Iisus Hristos. Dar și sf. Fecioară Maria se poate numi mântuirea noastră, pentru că prin ea a venit mântuirea în lume. Ea se numește în cărțile bisericesti: „pricina mântuirii neamului omenesc... împăcătoarea și împrietenirea lui Dumnezeu cu oamenii“. Se mai numește și „scară în-suflețită“ sau „scară cerească“, pentru că prin ea s'a făcut legătura de împăcare între cer și pământ. „Căci prin tine cu Dumnezeu ne-am împăcat“ — spune cântarea.

Patriarhul Iacob care fugise de urgia fratelui său Isav, în pribegia lui pe calea Haranului, a ajuns într'un loc unde a rămas peste noapte, căci asfințise soarele. A luat o piatră de acolo a pus o căpătâi și s'a culcat în locul acela. Și a visat o scară rezemată de pământ al cărei vârf ajungea până la cer. Ingerii lui Dumnezeu se suiau și se coborau pe scara aceea. Și Domnul Dumnezeu stătea la capătul ei (Fac. 28, 10—13).

Această scară cerească a prefigurat sau închipuit, cu multe veacuri înainte, pe Maica Sfântă a lui Hristos, care a fost și este mântuirea noastră, în primul rând ca Născătoare a lui Iisus, și în al doilea rând ca mijlocitoare de totdeauna între noi și Fiul său.

Intr'adevăr, fiind mamă a Mântuitorului, ea se numește „scară cerească“ pentru că printr'ansa s'a coborât în lume, s'a întrupat, Dumnezeu Fiul ca să ne mântuiască. Pe această Seară de Taină, s'a coborât în lume Harul mântuitor. Mai mult decât Crucea Golgotei, sf. Născătoare de Dumnezeu este pricina mântuirii noastre, căci ea a primit conștiință și de bună voie misiunea ce i-a fost hărăzită: de maică și hrănitoare a Mântuitorului. Ea singură a zis când i s'a adus vestea că va fi mama lui Iisus: „*Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău*“ (Lc. 1, 38). Aci este marele său merit întru mântuirea neamului omenesc: Nu numai că a purtat pasivă o sarcină, dar prin sfințenia neegalată a vieții ei feciorești a păstrat acea sarcină și a meritat-o. Pe Mântuitorul l-a avut pururea sub ochii ei duioși de mamă, din pruncie și până dincolo de mormânt, la înălțarea lui la cer. În felul acesta se poate Maica Domnului numi mântuirea noastră, căci ea prin nașterea Mântuitorului ne-a adus mântuirea în lume.

Dar nu numai atât. Ci Preacurata Fecioara

se mai numește „scară cerească“ și deaceia pentru că prin ea se urcă rugăciunile noastre la cer către Dumnezeu. Pășurile și cererile rugăciunilor noastre ea le duce înaintea lui Dumnezeu, fiind, precum zice Condacul dela Paraclis: „mijlocitoare către Făcătorul neschimbată“. Mai cu folos decât toți sfinții — care și ei mijlocesc — și decât Ingerii, ea mijlocește în cer iertarea și mântuirea noastră.

Această mijlocire mântuitoare o dovedește și poporul nostru, care în legendele sale spune că într'o anumită zi Maica Domnului aruncă din înaltul cerului o plasă mare și scoate din adâncul pierzării multe suflete ce căzuseră în ghiarele Satanei. Dar nu cred ca învățătura despre mijlocirea sf. Fecioare pentru noi la Dumnezeu să fie mai bine ilustrată ca în icoana de pe tâmpla catedralei din Arad. Acolo este înfățișată sf. Treime: Tatăl, Fiul și Duhul Sfânt, și de față stând, ceva mai jos, sf. Fecioara Maria cu mâinile înălțate spre rugăciune. Pentru cine se roagă ea? Pentru dânsa? Nu. Ci pentru noi mijlocește. În fiecare clipă și la fiecare cuvânt al rugăciunilor noastre Maica Sfântă mijlocește iertarea păcatelor și mântuirea noastră. Oridecâteori Maica Domnului a cerut ceva Fiului său pe acest pământ, a fost ascultată. Cu atât mai vărtos o va asculta acum în cer, dacă mai ales ne gândim că și noi putem mijloci și mai vărtos sfinții mijlocesc la Dumnezeu pentru noi. Aceștia socoteau ca păcat împotriva Domnului a înceta ca să se roage pentru semenii lor (I. Imp. 12, 23). Sf. ap. Pavel nu încetează a se ruga pentru cei aduși de dânsul la credință (Colos. 1, 9; Efes. 1, 15—16) cu bucurie (Filip. 1, 4) neîntrerupt zi și noapte (II. Tim. 1, 3). Sf. Ioan Damaschinul face o potrivită asemănare despre mijlocirea Sfinților la Dumnezeu, zicând: „Cât de mult trebuie să te ostenești ca să găsești un sprijinitor care să te prezinte împăratului celui muritor și să pună pe lângă el un cuvânt pentru tine! Dar nu trebuie să oare cinstiți *apărătorii întregului neam omenesc, apărătorii care se roagă lui Dumnezeu pentru noi?*“ Și cu cât este mai mult sf. Maria decât ceilalți sfinți! Insuși catechismul ne îndeamnă „să cerem mijlocirea sf. Fecioare, căci mult poate rugăciunea Maicei spre îmblânzirea Fiului“.

Așa încât sf. Fecioară este, și în acest chip, mântuirea noastră: A mijlocit odată prin naștere și acum mijlocește pururea prin rugăciunile ei către Dumnezeu, mântuirea noastră a tuturor.

Sărbătoarea Adormirii Născătoarei de Dumnezeu ne învață că prin adormire sf. Fecioară s'a mutat la viață și a ajuns astfel lângă Fiul său. Dar totuși lumea nu o a părăsit, ci cu ru-

găciunile ei mântuește din moarte sufletele noastre. Ea a rămas pentru totdeauna și maica noastră. La această să gândim fie că suntem păcătoși, fie că suntem buni. Și dacă pentru păcatele noastre nu'ndrăsnim să ne rugăm lui Iisus, apoi pe ea s'o rugăm, căci ea ne iubește ca o mamă preabună și ea este iubită și ascultată de Fiul său. O durere, o dorință, o cerere, — toate află calea spre Dumnezeu prin Maica lui. Și pentruca rugăciunile noastre să fie mai calde și ajutorul dela Dumnezeu mai bogat, s'a rânduit în timpul posturilor Miercurea slujba: „Paraclisul Maicii Domnului”, în care cu toți împreună o rugăm să ne izbăvească de ispite de patimi, de dureri trupești și tulburări sufletești, să ne dăruiască bucurie și mijlocească la Dumnezeu mântuirea noastră. Veniți cât mai mulți la această rugăciune obștească și puneți vă lacrimile, suferințele și nădejile la treptele tronului Născătoare ei, și ea vă va șterge lacrimile, vă va alina suferințele și vă va întări nădejile.

B.

Cărți

CARTE DE RUGĂCIUNI. *Tipărită cu binecuvântarea P. S. S. Părintelui Episcop Andrei.* Diecezana, Arad.

Cu zelul și osteneala duhovnicească a Părintelui EMIL CĂPITAN, noul director al Diecezanei, a apărut în zilele acestea în tipografia pe care o conduce, o nouă CARTE DE RUGĂCIUNI, pentru trebuințele sufletești ale fiilor Bisericii noastre.

Cartea, după cuprins, are două ediții. Una care cuprinde în 186 pagini rugăciunile de dimineața, la vremea mesei și de seara, datorile creștinului ortodox, rugăciuni pentru spovedanie, pentru împărtășire și pentru diferite trebuințe din viața omului și se încheie cu Liturgia sf. Ioan Gură de Aur. A doua ediție, care are 250 pagini, mai cuprinde în plus Acatistul Domnului și Paraclisul Pr. asfintei Născătoare de Dumnezeu.

Formatul este la amândouă același, potrivit cărților de rugăciuni.

Ediția I, populară, e tipărită pe hârtie satinată și costă 50 lei exemplarul.

Ediția II e tipărită în două culori și pe două feluri de hârtie. Una pe hârtie semivelină legată jumătate în pânză și costă 100 lei exemplarul, iar a doua e tipărită pe hârtie de lux legată peste tot în pânză și costă 200 lei exemplarul.

Cartea e ilustrată cu numeroase clișee. Condițiile tehnice sunt ireproșabile, ca și cele ale cuprinsului.

Anunțăm evenimentul acesta cu toată bucuria și cu dorința ca, întrucât CALENDARUL BISERICII și CATEHISMUL se cuvine să între în fiecare casă

de creștin, CARTEA DE RUGĂCIUNI să ajungă în fiecare mână de creștin din cuprinsul Eparhiei.

Rostul ei duhovnicesc este mai presus de orice îndoială. Nu se poate închipui pastorație bună și viață religioasă fără Cartea de Rugăciuni. Mai al-s în epoca tiparului.

Avem deci o nouă armă de luptă pe frontul evanghelizării. Să ne folosim de ea cu toată dragostea.

*

Al. Lascarov-Moldovanu: SCRISORI DE RĂZBOI din anul vitejiei românești 1941. Lucreare premiată de Academia Română. București. Cugetarea, 1943, ed. II-a.

Di Lascarov-Moldovanu — în timpul cât a stat la cenzură — a adunat o mulțime de scrisori de ale ostașilor noștri de pe câmpul de luptă, cari se adresează celor de acasă. Ele exprimă sufletul curat și plin de vitejie al soldaților români, cari dealungul frontului luptă pentru unitatea pământului românesc. Gândul lor e mereu la cei de acasă, pe cari i-au lăsat la vetrele lor; ei însuflă credință și dragoste — dau sfaturi ca să păstreze cu sfințenie căminul lor familiar, grija de copii, soție, părinți și de pământul, vitele ce le-au lăsat acasă.

Credința în Dumnezeu, ocrotitorul de totdeauna a neamului și ocrotirea lui Hristos Domnul, e vizibilă la tot pasul.

Aceste scrisori oglindesc în mod fidel sufletul curat al celor plecați de acasă, ca să lupte pentru neam, Rege și Țară. Sunt exemple edificatoare — și pline de măreție sufletească, cari ni-l arată pe țaranul plecat dela coarnele plugului, în stepele îndepărtate ale Răsăritului, animat de gândul fierbinte al biruinței definitive. Tot atât de edificatoare sunt și scrisorile celor de acasă trimise soldaților pe front. Și'n ele găsim același accent cald al grijei deosebite și a muncii zilnice pentru tot ce-i mai drag luptătorilor noștri — îmbărbătarea și dorința vie a se reîntoarce cei plecați de acasă, învingând toate greutățile și biruind colosul din Răsărit.

După introducerea d. Lascarov-Moldovanu în parte aceste scrisori de război în următoarele capitole: I Căminul (pg. 9—47); II Frontul de foc (pg. 47—88); III Cei de-acasă (pg. 91—171); IV Credința (pg. 195—229); V Răniții. Spitalele (pg. 238—271); VI Intoarcerea acasă (Basarabia și Bucovina); VII Vorbirea în Versuri (pg. 297—326); VIII După Odesa (pg. 329—343). În toate aceste scrisori palpita o inimă și un suflet curat românesc. Citirea lor e o adevărată desfătare sufletească și ne ridică în slăvile pline de idealism ale biruinței de mâine.

Cartea d-lui Lascarov-Moldovanu: „Scrisori de Război”, n'ar trebui să lipsească din mâna nici unui român — iar educatorii, preoții, profesorii și învățătorii, să o folosească ca pe cel mai bun mijloc de educa-

ție morală și națională. Ea e o contribuție documentară vie a războiului pe care-l poartă România în Răsărit pentru Cruce și unitatea neamului românesc.

Prof. C. Rudneanu

Pr. Dr. Nicolae Terchilă: ISTORIA FILOSOFIEI. Tradusă după Dr. Otto Siebert. Revizuită și întregită. Sibiu 1943, Seria Didactică Nr. 12. Pagini 452, preț 350 lei.

Preocupările filosofice iau, și la noi, un avânt tot mai mare. Au apărut până în prezent numeroase lucrări originale și traduceri din marile lucrări filosofice ale lumii. Ele arată că se cetește și la noi literatură filosofică.

Părintele prof. Dr. N. Terchilă, doctor în teologie și filosofie, ne-a dat o lucrare de mare însemnătate pentru oricine se inițiază în studiile filosofice.

Istoria filosofiei este studiul vieții și învățaturii filosofilor, istoria evoluției gândirii filosofice, istoria sistemelor de cugetare rațională, istoria încercărilor de aflare a adevărului și de explicare a lumii și vieții prin puterea gândirii și judecății logice. O astfel de lucrare se ocupă cu începuturile filosofiei grecești, cu dezvoltarea și sistemizarea ei în concepțiile marilor gânditori dela început și până astăzi.

Lucrarea pe care o prezentăm aci este remarcabilă întâi de toate prin claritate și sinteză, calități foarte importante în filosofie. Ele privesc atât pe autor, cât și pe traducător.

Sunt apoi merite ce revin în special traducătorului, care a întregit lucrarea cu capitole de mare însemnătate, ca cele despre filosofia creștină medievală, despre filosofia contemporană, actuală, despre filosofia religiei, studiată după religii și confesiuni, (evreiască, catolică, protestantă și ortodoxă), ca să încheie cu o schiță asupra filosofiei românești, la care mai adaugă o dare de seamă asupra disciplinelor filosofice și un scurt și foarte prețios dicționar filosofic.

Cetită și studiată cu atenție, *Istoria filosofiei* așa cum ne-a dat-o Păr. Terchilă, ne înfățișează o icoană limpede a cugetării filosofice, o lucrare deosebit de valoroasă pentru studenți și pentru oricine începe studiile filosofice sau dorește să iaibe o privire clară și generală, asupra vieții și operii filosofilor europeni.

Prot. Dr. Petru Rezuș: AXIOLOGIA TEOLOGIEI FUNDAMENTALE. Caransebeș, 1943, pag. 103.

O nouă lucrare a harnicului profesor de teologie sistematică dela Caransebeș.

Pornind dela constatarea că întâlnirea credinței cu necredința, a științei cu teologia, a rațiunii cu revelația se întâmplă pe câmpul Teologiei fundamentale, Părintele P. Rezuș desvăluie valoarea și arată rostul acestei discipline teologice. În capitole deose-

bite vorbește pe rând, despre *revelație, raftune și credință*, stăruind asupra însemnătății lor în studiul științific al principiilor religiei creștine.

În partea a doua a lucrării, Părintele autor se ocupă cu cele patru probleme de temelie ale Teologiei fundamentale: problema divină, problema autropologică, problema revelației și problema religiei, înfățișându-le în lumina rațiunii, credinței și revelației creștine.

De încheiere, militează pentru așezarea Teologiei fundamentale „în centrul preocupărilor creștine” și pentru afirmarea ei dinamică „în aprigul foc al luptei pentru credință și Hristos”.

Lucrarea este de folos și de necontestată actualitate.

Damian Stănoiu: PREOT FĂRĂ VOIE, Puterea cuvântului. Roman. Ed. Cugetarea, București, pag. 406, preț 400 lei.

Cu scriitorul Damian Stănoiu n'am fost totdeauna de aceeaș părere. De astădată, însă, avem deosebită bucurie să-i putem înregistra o nouă operă, demnă de toată atenția preoților, și mai ales a începătorilor.

Preot fără voie este romanul unui teolog funcționar la episcopie, care se preotește nu din lipsa vocației sau a iubirii față de taina slujirii Mântuitorului. Ilie Drumetu iubea preoția, dar se simțea nevrednic de slujba ei, căci era mic, fără glas și fără darul vorbirii. Aceste trei lipsuri, din naștere, îl determină să se considere incapabil de a fi un preot bun. Totuși, la insistența și dorința mamei, a socrilor, a soției și a episcopului, se preotește „fără voie” și își alege cea mai rea parohie din Oltenia, Moara Banului, unde, cum socotea el, nu mai poate strica nimic prin nevrednicia lui. Dar cu o condiție: dacă într'un an nu poate să ajungă cel puțin a zecea parte din vrednicia unui preot bun, se lasă de preoție.

Romanul cuprinde, mai departe, pătaniile, scandalurile și succesele lui vreme de un an. Când își face Ilie Drumetu bilanțul, constată că dela instalare s'au schimbat multe în parohia Moara Banului.

Programul lui de lucru, contactul cu poporul, sfaturile cu soția și cu oamenii de treabă, unul—doi câți mai erau în sat, tactul pastoral, munca pentru a-și asigura independența materială față de enoriași, și eforturile pe care le face ca să experimenteze *puterea cuvântului*, darul vorbirii pe înțelesul țărănilor, sunt puncte și principii de pastorație deosebit de instructive, demne de studiul cel mai atent și de meditația cea mai serioasă pentru toți preoții, cu deosebire pentru preoții care pășesc pentru prima oră în parohie. Sunt experiențe foarte folositoare, care evidențiază: ce poate face un preot care, deși e lipsit de daruri *trupești*, are totuși dragoste de preoție. Prin dragoste, Ilie Drumetu își valorifică darurile su-

fletești pe care le are și reușește să zgudue din temelie cel mai decăzut sat din Oltenia. Din huiduit și batjocorit, cum a fost la început, el devine, după multă răbdare și așteptare, iubit și ascultat cum nici el nu crezuse.

După *Popa Tanda* din nuvela lui I. Slavici și după *Andrei Pătrașcu* din romanul lui Al. Lascarov-Moldovanu, *Ilie Drumeșu* este un nou tip de preot, creat în literatura noastră pentru a servi de model permanent slujitorilor sfintei noastre Biserici. În aceste trei nume cuprinse în trei cărți de literatură, avem cuprins aproape întreg studiul pastoral, studiu din care avem totdeauna numai de învățat.

Preot fără voie, Popa Tanda și Intoarcerea lui Andrei Pătrașcu, sunt opere literare care trebuie cetite și meditate de toți preoții care doresc o pastorație mai bună și mai rodnică.

Școala de Duminecă

33. Program pentru Dum. 15 August 1943.

1. *Rugăciune*: Impărate ceresc...
2. *Cântare comună*: Cuvine-se cu adevărat...
- 3—4. *Cetirea Evangheliei* (Matei 14, 23—34) și *Apostolului* (1 Corinteni 3, 9—17) zilei, cu tâlcuire.
5. *Cântare comună*: Paharul mântuirii.
6. *Cetire din V. T.*: Apă din piatră (Eșire c. 17).
7. *Povește morale*: Lauda iscusinței în viață. (Înțel. lui Solomon c. 14).
8. *Intercalații*: (Poezii rel. etc).
9. *Cântare comună*: Văzut-am lumina...
10. *Rugăciune*: Rug. 6. dela Vecernie.

(A se vedea „Instrucțiunile” din Nr. 1/1943).

A.

Nr. 322/1943

Anunț

Internatul pentru elevii de școale secundare de pe lângă Academia Teologică ort. rom. din Arad va funcționa și în anul școlar 1943/44. În internat se primesc elevi ortodocși români pe lângă următoarele condițiuni:

Taxele de internat pentru locuință, hrană, luminat, încălzit și de serviciu sunt de 3600 lei lunar, cari se vor plăti anticipativ pe câte două luni. Taxele vor putea fi modificate în cursul anului conform fluctuațiilor prețurilor la alimente. Afară de taxele în bani fiecare elev va mai aduce pentru fiecare lună, câte 1 kgr. untură și 2, 50 kgr. făină albă. Pentru lunile începute și neimplinite se plătesc taxele întregi.

Pentru eventualele stricăciuni cauzate la mobilier etc. fiecare elev va depune la Rectorat la începutul anului o cauțiune de 500 lei, din care sumă se vor plăti stricăciunile, iar restul se va restitui elevului la finea anului școlar.

Ceice doresc: să li se spele rufele la internat vor aduce săpunul necesar și vor plăti o taxă, care se va stabili ulterior.

La intrarea în internat fiecare elev va aduce haine de pat, lăngăria și îmbrăcămintea necesară. Ceice intră pentru prima dată în internat vor mai preda Economatului internatului și câte o farfurie adâncă, una întinsă și una de desert, un pahar, o ceașcă, o linguriță o lingură, un cuțit și o furculiță.

Părinții vor anunța verbal sau în scris Rectoratului dorința de a-și aduce fiii lor în internat cel mai târziu până la 25 August a. c. indicând domiciliul și oficiul poștal.

Prea cucernicii Părinți protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a atrage atențiunea celor interesați asupra anunțului prezent.

Rectoratul Academiei Teologice
ort. rom. din Arad.

Nr. 3111/1943.

Anunț școlar

Cererile de primire în Academia Teologică ort. rom. din Arad pentru anul școlar 1943/44 se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad până la data de 1 Septembrie 1943.

În Academia Teologică se primesc absolvenți de liceu cu bacalaureat, absolvenți cu diplomă de seminar teologic și absolvenți ai Școlii Normale profesionale ort. rom. din Arad cu diplomă de învățator.

La cerere se vor anexa următoarele acte în original:

1. Actul de naștere dela Oficiul stării civile.
2. Extractul din registrul botezaților.
3. Diploma de bacalaureat de liceu, seminar teologic sau de învățator.
4. Certificat medical, prin care să se constate integritatea corporală și spirituală a petiționarului.
5. Certificat de moralitate dela oficiul parohial, la care aparține.
6. Certificat dela preotul locului că știe citi cu litere cirilice și că are aptitudini pentru cântări.
7. Certificat despre situația militară, dacă este înrolat.
8. O dovadă dela autoritatea competentă că a prestat munca de războiu pentru folos obștesc în vara acestui an.
9. O dovadă scrisă din partea părinților sau a tutorelui petiționarului, certificată de conducătorul oficiului parohial, prin care se obligă a plăti regulat taxele de întreținere în internat în cursul anilor de studii.
10. O declarație subscrisă de student și de părinți sau tutori în fața preotului local, prin care se obligă că după absolvirea studiilor teologice va intra și va servi cel puțin 5 ani în clerul Eparhiei Aradului, în caz contrar va restitui ajutoarele și bursele, de cari a beneficiat la Academia Teologică.

Studentii, cari sunt în continuarea studiilor vor aduce dela Oficiul parohial certificate, prin cari să do-

vedească la înscriere că au cercetat regulat și slujbe și că au participat activ la viața bisericească din parohia, unde au domiciliat în timpul vacanței. Deasemenea vor dovedi că au prestat în vara acestui an munca de război pentru folos obștească.

Toți studenții sunt obligați a locui în Internatul școlii.

Taxele de înscriere sunt de 1100 lei pentru studenții cari se înscriu pentru întâia dată și 1000 lei pentru ceice sunt în continuarea studiilor. Taxele de întreținere sunt de 36.000 lei anual pentru solvenți, și de 6.000 lei pentru bursieri, cari se vor plăti anticipativ în 3 rate, la 1 Oct., 1 Dec. și 1 Martie. Taxele de întreținere se vor putea majora în cursul anului școlar potrivit fluctuațiunii prețurilor de alimente. Afară de taxele în bani, atât solvenții, cât și bursierii, cu excepția refugiaților, vor mai aduce anual câte 10 kgr. untură și 25 kgr. făină albă.

Pentru cărți didactice studenții vor plăti la Rectorat, la înscriere, câte 1200 lei.

Pentru eventualele stricăciuni cauzate la mobilier etc. fiecare student va depune la Rectorat la înscriere o cauciune în suma de 500 lei, din care se vor plăti stricăciunile, iar restul se va restitui la finea anului școlar.

Studenții merituoși la studii și cu purtare bună vor primi burse, semiburse sau ajutoare. Bursele întregi sunt de 30.000 lei anual.

La intrarea în internat fiecare student va aduce cu sine haine de pat, lăngăria și îmbrăcămintea necesară, uniforma preoțească-reverenda, fiind obligatorie. Apoi fiecare student va depune la Economatul școlii câte trei farfurii, una adâncă, una întinsă și una desert, un pahar, o ceașcă, o lingură, o linguriță, un cuțit și o furculiță. Fără de acestea nimeni nu va putea lua masa în internat.

Petițiunile se vor timbra legal și se vor scrie cu mâna proprie, arătându-se în petiție domiciliul și oficiul poștal, scrise corect și legibil. Petițiile netimbrate și cele neînregistrate cu actele necesare se vor restitui nerezolvate.

Inmatriculările și înscrierile studenților se fac la Rectoratul școlii în zilele de 1 și 2 Octomvrie 1943. Cei întârziți pot fi înmatriculați și înscriși numai cu o nouă aprobare dată de Consiliul Eparhial.

Cursurile vor începe la 4 Octomvrie 1943. Toți studenții se vor mărturisi la Păr. Duhovnic al școlii la începerea cursurilor.

Părinții protopopi, preoți și profesori de religie sunt rugați a sfătui pe tinerii buni, cari posedă pregătirea corespunzătoare, să îmbrățișeze chemarea preoțească.

Consiliul Eparhial ort. rom. din Arad.

Nr. 3132/1943.

Comunicat

Disponem ca în ziua de 15 August a. c. să se officieze în toate bisericile din cuprinsul Eparhiei parastas pentru pomenirea eroilor marinari căzuți în războiul trecut și actual.

Consiliul Eparhial.

Direcțiunea Școlii Normale Ort. Rom. de băieți „Dimitrie Tichindeal”, Arad.

Nr. 975/1943.

Concurs

Se aduce la cunoștința celor interesați că în ziua de 20 August 1943, va avea loc concursul pentru admiterea în cl. I.

La acest concurs se vor primi absolvenți a cel puțin 4 clase primare, cu vârsta de 11-14 ani, de constituție fizică robustă. Dispensă de vârstă sub 11 ani nu se acordă. Cererile de înscriere se vor depune la direcțiunea școlii până la data de 15 August 1943, împreună cu următoarele acte:

1. Extrasul de pe actul de naștere,
2. Extrasul de pe actul de botez,
3. Certificatul de cetățenie și origine etnică,
4. Certificatul de abs. cursului primar elementar,
5. Actul constatator de starea materială a părinților și numărul copiilor,
6. Buletin de revaccinare.

Concursul va consta din următoarele probe:

- a) Un examen medical, b) Un examen muzical,
- c) un examen de aptitudini intelectuale cu probe scrise din limba română (o dictare cu oarecare greutate ortografică și o compunere ușoară) și din matematici (problemă mixtă de puterea clasei IV-a primară) și cu probe orale din aceleași obiecte în plus istoria și geografia României.

Candidații cu media de cel puțin 7, vor putea fi bursieri sau semibursieri, în ordinea clasificăției, ținându-se seamă și de starea materială a părinților. Intrucât bursa acordată de Minister nu acoperă decât taxele de alimentare, taxele de întreținere în internat și taxele de frecvență vor fi suportate de părinții elevilor. Elevi externi nu se admit.

La intrarea în școală elevii vor aduce efectele (haine de corp și pat) ce vor fi comunicate ulterior.

Direcțiunea.

Nr. 3065/1943.

Concurs

Pentru îndeplinirea parohiei *Somoșcheș*, protopopiatul Cermei, se publică concurs prin numire, cu termen de 15 zile.

V E N I T E :

1. Sesiă parohială, 32 jugăre cad.
2. Intravilanul parohial.
3. Locuință în fosta școală confesională.
4. Stolele și birul legal.
5. Salarul dela Stat.

Parohia este de *clasa I (prima)*.

Cererile de concurs, însoțite de actele necesare, se vor înainta Consiliului Eparhial ort. rom. din Arad.

Preotul numit va plăti impozitele după beneficiul preoțesc din al său.

Consiliul Parohial.

Aprobat în ședința Consiliului Eparhial dela 21 Iulie 1943.

† Andrei
Episcop.

Traian Cibian
consilier, ref eparhial.